

MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport
Éves Beszámoló
2021. szeptember 1. – 2022. augusztus 31.

A beszámolási periódusban munkacsoportok keretében az alábbi részfeladatokat végeztük el:

1. 1868-1990 között megjelent magyar tantervek és utasítások elemzése az iskolai egészségnevelés, egészségfejlesztés megjelenésének történetiségét vizsgálva. Részeredményekkel jelentkeztünk a 2022-es ONK konferenciára. Eredményeinket a *The Curriculum Journal* (ISSN: 09585176, 14693704) c. (Education, Q1) laphoz készítjük elő beadásra.

2. Az MTA-PTE Innovatív Egészségpedagógia Kutatócsoporttal közösen a magyar, svéd, finn, észt nemzeti alaptantervek egészségfejlesztő, egészségnevelő szempontú összehasonlító elemzése a HECAT (Health Education Curriculum Analysis Tool) elemzési szempontjai mentén, valamint a QDA Miner dokumentumelemző program segítségével. Részeredményekkel jelentkeztünk a 2022-es ONK konferenciára. Eredményeinket a *Curriculum Studies in Health and Physical Education* (ISSN: 2574-2981) (Education, Q1) laphoz készítjük elő beadásra.

3 Pilot kérdőíves felmérés *Szülők vélekedése gyermekük egészségmagatartásáról* címmel. 225 kitöltés érkezett, 114 fő 3-11 éves gyermek szülője, 111 fő 12-18 éves gyermek szülője. 2022. május-június volt az adatfelvételi időszak. Részt képezte az Internetfüggőségi Kérdőív (Internet Addiction Test – IAT), amely lefordításra és validálásra került. Az IAT két altesztre bontható: az Ellenőrzőlista a Problémás és Kockázatos Gyermeki Médiahasználatról („Problematic and Risky Media Use in Children Checklist”) és a Szülő-Gyermek Internetfüggőségi Teszt („Parent-Child Internet Addiction Test for Adolescents”). Az adatok feldolgozása folyamatban van. Eredményeinket a *Children and Youth Services Review* (ISSN: 01907409) c. (Education, Q1) laphoz készítjük elő beadásra.

4. Exploratív kérdőív előkészítése pedagógusok számára a *Making Every School a Health Promoting School* c. WHO szakpolitikai dokumentum irányelvei alapján.

Előkészület alatt:

- a kutatócsoport Iskolakultúra Folyóirat keretében megjelentetendő különszáma.
- 2022. november 18. MTA SZTAB Orvostudományi Szakbizottság Egészségfejlesztési Munkabizottsága a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából megrendezi a hagyományos tudományos felolvasó ülést *Tudomány: út a világ megismeréséhez – Út az egészségünkhöz* címmel. Ezen a rendezvényen kutatócsoportunk és az MTA-PTE Innovatív Egészségpedagógia Kutatócsoport megjelenik 1-1 előadással:

A függőségek megelőzésének iskolai gyakorlata; az innovatív egészségpedagógia módszertan bemutatása

Dr. Rákosy-Vokó Zsuzsa, PhD. egyetemi adjunktus, Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Orvosi Népegészségtani Intézet, MTA-PTE Innovatív Egészségpedagógia Kutatócsoport vezetője

Lelki egészségfejlesztési lehetőségek az iskolában.

Dr. Lippai László Lajos, tanszékvezető főiskolai docens, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Alkalmazott Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézet, MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport

Dr. Szabó-Prievara Dóra Katalin, adjunktus, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Alkalmazott Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézet, MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport

Dr. habil. Tarkó Klára, intézetvezető főiskolai tanár, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Alkalmazott Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézet, MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport vezetője

A kutatócsoport beszámolási időszakban megjelentetett publikációi

MTMT link: <https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=institutes&mode=browse&sel=institutes22520>

Azon publikáció-típusok esetében, ahol az MTMT nem kínálja fel a repozitóriumi feltöltés lehetőségét a kutatócsoport honlapjára feltöltve található meg az anyagok: <http://www.jgyphk.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/index-mta2021.html>

Folyóiratcikkek

Katona Zsolt, Tarkó Klára and Berki Tamás (2022). First Aid Willingness Questionnaire for Schoolchildren: An Exploratory Factor Analysis and Correlation Study. *CHILDREN-BASEL* 9: 7 Paper: 955, 10 p. <https://doi.org/10.3390/children9070955> (Q2)

Sukhbaatar Batdulam and Tarkó Klára (2022). Contextual Factors Impacting School and Pastoralist Family Communication in Rural Mongolia: A Partial Ecological Model. *THE QUALITATIVE REPORT* 27: 8 pp. 1638-1659., 22 p. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2022.5511> (Q1)

Mátó Veronika (2022). Védőoltásokhoz való hozzáállás egyetemi hallgatók egy csoportjában *EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS* 63: 1 pp. 23-31., 9 p. <https://doi.org/10.24365/ef.v63i1.7436>

Vitrai, József (2022). Cikkismertetés: Mennyire hatásos a közösségalapú, rendszerszemléletű gyermekelhízás-megelőzés? *EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS* 63: 1 pp. 94-99., 6 p. <https://doi.org/10.24365/ef.v63i1.7874>

Vitrai József (Fordító) és Tarkó Klára (Fordító) (2021). A Kiváltságok Érmemodellje és a Kritikus Szövetséges — Az egészségre gyakorolt hatások (fordítás) [Article review: The coin model of privilege and critical allyship — Implications for health (translation)]. *EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS* 62: 4 pp. 56-75., 20 p. <https://doi.org/10.24365/ef.v62i4.7640>

Absztraktkötetben megjelent előadások

Prievara Dóra Katalin (2022). A családi minta szerepe a médiahasználati szokások alakulásában - szisztematikus áttekintés. In: Fejes, József Balázs; Pásztor-Kovács, Anita (szerk.) *XVIII. Pedagógiai Értékelési Konferencia = 18th Conference on Educational Assessment : program és összefoglalók = program and abstracts*. Szeged, Magyarország: Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola (2022) p. 64. http://www.edu.u-szeged.hu/pek2022/download/CEA_2022_Book_of_abstracts.pdf

Prievara Dóra Katalin (2021). The Importance of Parents as Role Models in Children's Problematic Media Use: A Literature Review. In: Tibor, János KARLOVITZ (szerk.) *13th International Conference for Theory and Practice in Education*. Budapest, Magyarország: Neveléstudományi Egyesület (2021) 26 p. p. 18. <https://jimdo-storage.global.ssl.fastly.net/file/d5bb040e-2bfd-4c04-a779-64747d54738e/13thAbstracts-Program.pdf>

Lipták Mónika Zoé és Tarkó Klára (2021). Az egészség megjelenése a Nemzeti Alaptantervekben (1995-2020). In: Molnár, Gyöngyvér; Tóth, Edit (szerk.) *A neveléstudomány válaszai a jövő kihívásaira: XXI. Országos Neveléstudományi Konferencia Szeged, 2021. november 18-20.: program, előadás összefoglalók*. Szeged, Magyarország: MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, SZTE BTK Neveléstudományi Intézet (2021) 690 p. pp. 265-265., 1 p. http://www.edu.u-szeged.hu/onk2021/download/ONK_CES_2021_Absztrakt_Kotet_-_Book_of_Abstracts.pdf

Mihálka Mária (2021). A megelőzés lehetőségei a kiégés és a munka-család konfliktus kialakulásában. In: Molnár, Gyöngyvér; Tóth, Edit (szerk.) *A neveléstudomány válaszai a jövő kihívásaira: XXI. Országos Neveléstudományi Konferencia Szeged, 2021. november 18-20.: program, előadás összefoglalók*. Szeged, Magyarország: MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, SZTE BTK Neveléstudományi Intézet (2021) 690 p. pp. 663-663., 1 p. http://www.edu.u-szeged.hu/onk2021/download/ONK_CES_2021_Absztrakt_Kotet_-_Book_of_Abstracts.pdf

Kiss Violetta, Prievara Dóra Katalin (2021). „Hogy bírtad?” A kamaszok lelki egészsége és erőforrásaik a digitális oktatás idején. In: Molnár, Gyöngyvér; Tóth, Edit (szerk.) *A neveléstudomány válaszai a jövő kihívásaira: XXI. Országos Neveléstudományi Konferencia Szeged, 2021. november 18-20.: program, előadás összefoglalók*. Szeged, Magyarország: MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, SZTE BTK Neveléstudományi Intézet (2021) 690 p. pp. 451-451., 1 p. http://www.edu.u-szeged.hu/onk2021/download/ONK_CES_2021_Absztrakt_Kotet_-_Book_of_Abstracts.pdf

Előadások

Tarkó Klára (2022). *Életmód útikalauz egyetemistáknak*: Előadás (2022) Szegedi Tudományegyetem - Szabadegyetem, XXIX. szemeszter, Szeged, József Attila Tanulmányi és Információs Központ, 2022. március 23. 18:00. <https://u-szeged.hu/szabadegyetem-szeged-tudas-portal/eletmod-utikalauz>

Lippai, László Lajos, Benkő Zsuzsanna és Tarkó Klára (2021). A koherenciaérzet megnyilvánulása a holisztikus egészségdimenziókban a Szeged-Csanádi Egyházmegyében végzett empirikus életmódkutatás tükrében.: Előadás (2021). „*Az egészségfejlesztés jövője, a jövő egészségfejlesztése: egy újabb lépés az egészség holisztikus megismeréséhez.*” tudományos felolvasó ülés, Szervező: MTA TAB Orvostudományi Szakbizottság Egészségfejlesztési Munkabizottság, 2021. november 12. SZAB Székház, Szeged.

Vitrai József (2021). *N3.0 Az egészségfejlesztés jövője*. Előadás (2021). „Az egészségfejlesztés jövője, a jövő egészségfejlesztése: egy újabb lépés az egészség holisztikus megismeréséhez.” tudományos felolvasó ülés, Szervező: MTA TAB Orvostudományi Szakbizottság Egészségfejlesztési Munkabizottság, 2021. november 12. SZAB Székház, Szeged.

Kollányi Zsófia (2021). *A részvételi módszer szerepe az egészségfejlesztésben*. Az egészségfejlesztés jövője, a jövő egészségfejlesztése: Egy újabb lépés az egészség holisztikus megismeréséhez, konferencia előadás - 2021. november 21. MTA SZAB-székház - Szeged

A kutatócsoport beszámolási időszak után megjelent publikációi

Folyóiratcikkek

Lippai László (2022). Könyvismertetés: Egészségfejlesztő szervezetfejlesztés – álom vagy realitás? *EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS* 63: 3 pp. 28-33. Paper: DOI: <https://doi.org/10.24365/ef.8927>, 6 p.

Lippai László Lajos (2022). Cikkismertetés: Serdülőkorúak mentális egészsége – az iskolai beavatkozások hatékonyságának szisztematikus szakirodalmi áttekintése. *EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS* 63: 3 pp. 41-43. Paper: DOI: <https://doi.org/10.24365/ef.8759>, 3 p.

Prievara Dóra Katalin (2022). Cikkismertetés: Hogyan csökkenthető az internetes zaklatás? – Egy szisztematikus áttekintés következtetései. *EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS* 63: 3 pp. 44-46. Paper: DOI: <https://doi.org/10.24365/ef.8396>, 3 p.

Vitrai József (2022). Cikkismertetés: Rendszerszemléletű értelmezési keret népegészségügyi beavatkozásokhoz: Article review: A systems thinking framework for public health interventions. *EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS* 63: 3 pp. 79-81. Paper: DOI: <https://doi.org/10.24365/ef.8488>, 3 p.

Vitrai József (2022). Cikkismertetés: Mennyi alkohol nem árt? Kinek?: Article review: How much alcohol does not harm? For whom? *EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS* 63: 3 pp. 75-78. Paper: DOI: <https://doi.org/10.24365/ef.8955>, 4 p.

Szeged, 2022.09.27

Dr. habil. Tarkó Klára
kutatócsoportvezető